

УДК 351.74:355.23:37.091.3
DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-4-16-26>

Кривonos Максим Васильович,

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри вогневої підготовки
Навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної
поліції імені Е.О. Дідоренка
(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5252-0663>

Мусійчук Володимир Олександрович,

старший викладач кафедри вогневої підготовки
Навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної
поліції імені Е.О. Дідоренка
(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-9744-1965>

Скрипка Олександр Миколайович,

старший викладач кафедри вогневої підготовки
Навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної
поліції імені Е.О. Дідоренка
(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0791-3809>

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ

У статті здійснено комплексний науково-правовий аналіз змісту вогневої підготовки поліцейських в умовах надходження нових зразків озброєння та викликів воєнного стану. Здійснено аналіз системи службової і академічної підготовки щодо формування ключових компетентностей поліцейських у застосуванні нетипових моделей озброєння. На підставі порівняльного аналізу зарубіжного досвіду (Великої Британії та Сполучених Штатів Америки) обґрунтовано можливість імплементації компетентнісного підходу у сфері вогневої підготовки, що передбачає поетапну перевірку рівня готовності та формалізовані процедури підтвердження набутих навичок. Запропоновано науково обґрунтовану модель упровадження системи сертифікації вогневої компетентності працівників поліції із чітким визначенням кваліфікаційних рівнів і механізмів обліку результатів.

Ключові слова: вогнева підготовка, воєнний стан, компетентності, застосування зброї, сертифікація, професійна готовність, Національна поліція.

Постановка проблеми. Інтенсифікація міжнародної допомоги та надходження різноманітних зразків озброєння до України ставлять під сумнів відповідність

наявної системи службової підготовки Національної поліції новим оперативним реаліям. Зростання кількості й розмаїття моделей стрілецької зброї, зокрема

й нетипових для працівників вітчизняних правоохоронних органів, а також поява в їхньому розпорядженні антидронних засобів потребують оновлення змісту й структури навчальних програм з вогневої підготовки: збільшення навчальних годин, запровадження спеціалізованих модулів роботи зі специфічними зразками озброєння і засобами протидії безпілотним літальним апаратам. Водночас потребують запровадження механізму додаткової перепідготовки працівників поліції та формалізована сертифікація набутого рівня компетентностей, що забезпечить оперативну придатність особового складу під час виконання завдань у зонах підвищеного ризику.

Поставки нових типів озброєння Національній поліції створюють управлінський виклик: через відсутність оновлених освітніх стандартів і формалізованих процедур перепідготовки зростає ризик технічних помилок, порушень заходів безпеки та правових невизначеностей під час експлуатації нових зразків озброєння, які раніше не застосовувалися у практиці поліції. Тому потрібно відобразити ці зміни в нормативній базі та навчальних програмах шляхом розширення навчальних планів, уведення спеціалізованих модулів (зокрема щодо тактико-технічних характеристик антидронних систем і західних зразків стрілецької зброї) та впровадження стандартизованих процедур перепідготовки й сертифікації компетентностей. Ці заходи сприятимуть зниженню операційних ризиків і забезпечать правову визначеність під час застосування нового озброєння.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання вогневої підготовки працівників поліції посідає важливе місце в сучасній науковій літературі. Так, А.Д. Наточій і В.М. Болгаренко аналізують взаємозв'язок між вогневою підготовкою та формуванням професійних якостей майбутніх офіцерів поліції, підкреслюють, що розвиток стрілецьких навичок безпосередньо впливає на становлення дисципліни, відповідальності та лідерських рис працівників [1]. В.Д. Поливанюк, Д.А. Бодирев і О.Д. Завітовський розглядають організаційно-правові засади вогневої та фізичної підготовки працівників Національної поліції, наголошують, що хоча нормативна база є досить розвинутою, існують проблеми із практичною реалізацією вимог безпеки, підтриманням дисципліни й інтеграцією сучасних методик навчання [2]. С.М. Толкачов, Ю.Ю. Пустовий і С.Д. Хара звертають увагу на необхідність підвищення рівня вогневої підготовки в умовах зростання кількості зразків незареєстрованої зброї в населення, що підвищує ризики для поліцейських під час виконання службових обов'язків [3]. О.І. Ульянов і О.Ю. Конєв пропонують методику вдосконалення викладання вогневої підготовки в закладах зі специфічними умовами навчання, розробляють вправи та поліцейські квести, адаптовані до майбутньої спеціалізації курсантів [4].

Незважаючи на наявність значного наукового та практичного добробку, відсутні комплексні дослідження, присвячені вдосконаленню вогневої компетентності поліцейських. Саме ця прогалина зумовлює потребу в подальшому вивченні проблеми та розробленні пропозицій щодо вдосконалення навчальних програм і нормативного забезпечення вогневої підготовки.

Метою статті є обґрунтування підходів до вдосконалення системи вогневої підготовки працівників поліції шляхом упровадження моделі сертифікації вогневої компетентності, яка забезпечить підвищення професійної готовності особового складу до використання сучасних зразків озброєння в умовах підвищеного ризику.

Виклад основного матеріалу. Процес оновлення озброєння Національної поліції України супроводжується поступовою трансформацією підходів до вогневої підготовки поліцейських. Отримання Національною поліцією сучасних зразків стрілецької зброї та допоміжних засобів, вироблених за стандартами НАТО, зумовлює необхідність не лише їх технічного опанування, а й перегляду методики та правових основ професійного навчання [5–8]. У зв'язку із цим постає питання щодо готовності наявної системи професійної підготовки поліцейських до роботи з новими нетиповими видами озброєння. Варто почати із проведення аналізу організації вогневої підготовки в межах академічного (курсантського) і службово-практичного рівнів.

Нині підготовка поліцейських здійснюється у двох основних напрямках – академічному та службово-практичному. Перший охоплює підготовку курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, де дисципліна «Вогнева підготовка» формує базові навички безпечного поводження зі зброєю. Аналіз робочих програм дисциплін із вогневої підготовки свідчить про наявність упорядкованої академічної бази, що має модульну структуру й усталені методики оцінювання. Типовою є комбінація теоретичного матеріалу (матеріальна частина та тактико-технічні характеристики вогнепальної зброї, що перебуває на озброєнні Національної поліції України; заходи безпеки під час поводження зі зброєю, правові підстави та порядок її застосування і використання) і значної частки практичних занять (виконання вправ курсу стрільб, відпрацювання нормативів). Загальний розподіл часу на виконання практичних занять (виконання вправ зі стрільби) на рік є різним залежно від курсу навчання. Наприклад, на першому курсі навчання 2025 р. набору передбачено 84 академічні години практичних занять, на другому курсі – 70, на третьому – 40 [21]. Програми також містять чітко виписані умови та порядок виконання вправ і процедури поточного контролю знань (накопичувально-рейтингові системи, диференційний залік), що свідчить про готовність науково-методичної бази до адаптації [9–11; 21]. Водночас змістова спрямованість навчальних курсів переважно орієнтована на набуття навичок безпечного поводження із класичними зразками стрілецької зброї (модельний ряд автоматів типу АК, пістолети системи «ПМ», «Форт», снайперські гвинтівки, сконструйовані ще в радянські часи) і не передбачає виділення годин на опанування інших сучасних зразків стрілецької зброї, легких кулеметів чи засобів протидії безпілотним літальним апаратам. Цей факт створює підґрунтя для цілеспрямованого доповнення навчальних планів, зокрема введення спеціалізованих практико-орієнтованих модулів для нетипових зразків озброєння та корекції годин практичної підготовки з урахуванням оперативних потреб. Як слушно зазначають С.М. Толкачов, І.О. Пустовий і О.В. Хара, розвиток індивідуальних і групових планів підготовки загалом перебуває на належному рівні, однак у зв'язку зі стрімким поширенням різних типів озброєння необхідно постійно приділяти увагу та підвищувати рівень вогневої підготовки в органах і підрозділах Національної поліції України [3, с. 261]. Водночас навіть належне засвоєння навчальної дисципліни «Вогнева підготовка» у закладі вищої освіти не гарантує готовності поліцейського до роботи з озброєнням нових стандартів. Після завершення навчання переважна частина навичок формується саме під час службової діяльності, у системі професійної підготовки, що організовується в підрозділах поліції (службові курси, тренування, заняття

з підвищення кваліфікації). Саме ця система є ключовим елементом безперервного професійного розвитку поліцейського. Нині в Україні підготовка діючих працівників Національної поліції щодо користування нетиповими зразками стрілецької зброї реалізується переважно у форматі партнерських ініціатив і локальних програм. До таких заходів належать цільові тренінги, організовані іноземними партнерами (навчальні місії, двосторонні курси), регіональні семінари та короткострокові курси на базі закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи Міністерства внутрішніх справ, а також участь поліцейських у мультинаціональних навчаннях і спеціалізованих воркшопах (зокрема, із протидії безпілотним літальним апаратам і роботи з натівськими карабінами) [12–15]. Ці ініціативи фактично забезпечують оперативну передачу практичних навичок окремим підрозділам і формують перші когорти працівників, здатних оперувати нетиповим озброєнням.

Характер наявних заходів є переважно фрагментарним: більшість програм мають проєктний чи пілотний характер, істотно залежать від зовнішніх ресурсів (інструкторів і матеріально-технічної підтримки), різняться за кількістю навчальних годин, змістом і методикою оцінювання. В окремих випадках учасники отримують посвідчення або підтвердження про проходження курсу, але відсутній уніфікований відомчий стандарт (єдина програма, єдині нормативи та єдиний реєстр допусків), який дозволив би гарантувати «рівномірний» рівень підготовки поліцейського незалежно від гарнізонної підпорядкованості.

Отже, практика демонструє здатність поліцейських опанувати роботу з новими зразками озброєння, однак водночас виявляє ключові проблеми: відсутність централізованої координації, єдиного стандарту навчальних програм, чіткої процедури переатестації та усталеної системи включення нових навчальних модулів у навчальні програми.

Незважаючи на поодинокі ініціативи, їх проведення не врегульовано єдиним відомчим стандартом і покривається лише загальними положеннями наказів МВС. Тому далі доцільно зосередитися на аналізі наказу МВС від 26 січня 2016 р. № 50 «Про затвердження Положення про службу підготовку працівників поліції» (далі – наказ № 50) [16], який встановлює базові принципи навчання, хоч і не конкретизує підходів до перепідготовки під нові зразки озброєння та критеріїв компетентності. Це, своєю чергою, актуалізує потребу у критичному аналізі змісту поточної підготовки поліцейських, насамперед вогневої, з урахуванням реальних викликів безпеки.

На основі аналізу навчальних програм з вогневої підготовки – як освітніх, що реалізуються в закладах вищої освіти, так і курсів підвищення кваліфікації, та наявного стану нормативного регулювання можна виокремити три ключові складники проблеми:

- обмежений зміст наявних програм професійної підготовки й відомчих положень щодо сучасних типів озброєння;
- відсутність уніфікованого механізму оцінювання рівня професійної готовності до роботи з новими зразками озброєння;
- недосконалість нормативного регулювання, зокрема в частині порядку проведення службової підготовки, закріпленої наказом № 50.

Для визначення можливих напрямів удосконалення доцільно звернутися до досвіду держав, де система поліцейської вогневої підготовки має багаторівневу структуру та нормативно закріплені стандарти сертифікації.

У системі поліцейської підготовки Великої Британії діє багаторівнева модель спеціалізації озброєних офіцерів. Згідно з офіційною інформацією, наданою у відповідях на запити про публічну інформацію, підрозділи зі зброєю функціонують за принципом поступового підвищення кваліфікації: від базової ролі офіцера екіпажу озброєного реагування (Armed Response Vehicle Officer, ARV), який першим реагує на збройні інциденти, до уповноваженого офіцера зі зброї (Authorised Firearms Officer, AFO), що має офіційний дозвіл на застосування вогнепальної зброї в оперативних ситуаціях, і далі до спеціаліста із протидії тероризму та ведення бойових дій (Counter Terrorist Specialist Firearms Officer, CTSFO), який виконує завдання в умовах найвищого рівня ризику [17; 18]. Така структура демонструє наявність чіткої ієрархії професійних рівнів у сфері вогневої підготовки, що забезпечує послідовність допусків до виконання завдань різного ступеня ризику.

У практиці Сполучених Штатів Америки сертифікація поліцейських у сфері поводження зі зброєю є невід'ємним складником їхнього професійного статусу та гарантування публічної безпеки. Так, у Поліцейському управлінні Системи університетів Техасу ця діяльність регламентується наказом № 604 «Про використання вогнепальної, нелетальної зброї та боеприпасів», який входить до Збірника політик і процедур Головного поліцейського управління. У цьому наказі визначено комплексну процедуру навчання, тестування і офіційного підтвердження кваліфікації поліцейських, які мають право на використання вогнепальної та нелетальної зброї. Згідно із цим документом, кожен офіцер зобов'язаний двічі на рік проходити кваліфікаційне випробування зі стрільби, демонструючи мінімальний рівень професійної майстерності, встановлений керівництвом поліції. Окрім практичного тестування, передбачено письмовий іспит із правил безпеки та політики застосування сили, пороговий бал якого становить 80%. Результати оцінюються за шкалою кваліфікаційних рівнів – стрілець, снайпер, експерт, майстер, що заносяться до офіційного звіту, який має значення для визначення допуску поліцейського до різних категорій озброєння. Контроль за дотриманням вимог сертифікації здійснює спеціально уповноважений посадовець – офіцер з вогневої підготовки, відповідальний за ведення обліку зброї, підготовку звітів і організацію додаткового навчання в разі невдалого складання тесту [19, с. 11–16].

Показовим є й локальний досвід окремих штатів США, коли процедури підтвердження кваліфікації врегульовані на рівні муніципальних нормативних актів. Зокрема, у параграфах 33.59–33.60 Кодексу законів міста Ширлі штату Індіана закріплено обов'язкову сертифікацію поліцейських зі стрільби: результати перевірок фіксуються у спеціальному журналі з відомостями про тип і серійний номер озброєння, результати іспитів, умови проведення та дані інструкторів; у разі незадовільних результатів передбачено повторну підготовку або тимчасове позбавлення допуску до носіння зброї [20]. Цей приклад ілюструє, що формалізована процедура підтвердження кваліфікації в поєднанні з обліком результатів виступає дієвим механізмом управління ризиками та гарантування безпеки в поліцейських підрозділах.

Сертифікація професійної готовності працівників поліції у сфері поводження зі зброєю слугує логічним і необхідним продовженням процесу службової підготовки. На відміну від типових планово-звітних форм оцінювання навчального процесу, сертифікація має офіційний правовий характер: вона документально підтверджує

здатність працівника безпечно й правомірно застосовувати зброю і створює підстави для ухвалення тактичних управлінських рішень, зокрема допуску до виконання завдань підвищеної небезпеки, допуску працівника до більш високої (вузькоспеціалізованої) категорії озброєння та планування індивідуальних заходів підготовки. Саме поєднання процедурної формалізації, періодичності перевірок і системного обліку робить сертифікацію інструментом, що гарантує не тільки рівень навичок, а і їх фіксацію у відомчій системі управління кадрами й перевірку на відповідність правовим стандартам.

Аналіз іноземного досвіду засвідчує, що ключовими чинниками їхньої ефективності є поетапність підготовки, регулярна перевірка кваліфікації працівників і фіксація результатів навчання в централізованих базах даних. Такі облікові системи не виступають окремими «реєстрами» у вузькому сенсі, а є інструментом документування службової підготовки та підтвердження допуску до роботи зі зброєю. Узагальнення цього досвіду дає підстави стверджувати, що ефективність системи вогневої підготовки визначається не лише методикою навчання, а й чітким нормативним закріпленням процедур перевірки та фіксації результатів підготовки.

В українських реаліях це потребує переосмислення чинного підходу до службової підготовки, передусім у межах наказу № 50. Удосконалення має здійснюватися не шляхом створення нової нормативної бази, а через уточнення змісту чинних положень та їх спрямування на оцінювання професійної готовності поліцейських до роботи із сучасними зразками озброєння, особливо з огляду на умови воєнного стану, коли поліцейські підрозділи дедалі частіше залучаються до виконання завдань у прифронтових територіях. Як слушно зазначають О.І. Ульянов і О.Ю. Конєв, вирішення проблеми підготовки поліцейських до виконання вправ курсу стрільб у різних умовах потребує комплексного підходу, що включає в себе надання необхідних ресурсів для проведення спеціалізованих занять та підтримку в розвитку професійних навичок поліцейських. Забезпечення такої підготовки відіграє важливу роль у забезпеченні ефективності та безпеки діяльності поліцейських у різних умовах роботи [4, с. 192].

Зауважимо, що в науковій та відомчій практиці переважно використовується поняття «вогнева підготовка», що охоплює організаційні й методичні аспекти навчання працівників поліції. В.Д. Поливанюк, Д.А. Бодирєв і О.Д. Завітовський наголошують на важливості вогневої підготовки як складника професійної підготовки працівників Національної поліції України [2, с. 672]. Подібну думку висловлюють також А.Д. Наточій і В.М. Болгаренко, вказують на зв'язок між рівнем вогневої підготовки та загальною ефективністю службової діяльності [1, с. 376]. Вогнева підготовка зазвичай реалізується у форматі освітнього процесу з фіксованим обсягом годин, визначеним переліком вправ і загальними критеріями проведення заліку. Такий підхід орієнтований на теоретичне і практичне ознайомлення зі зброєю, але не дозволяє повною мірою об'єктивно оцінити фактичну готовність поліцейського до застосування озброєння у стресових, змінних чи небезпечних умовах. Це особливо критично з огляду на активне впровадження новітніх і нетипових зразків озброєння, які потребують окремого вивчення, адаптації та формалізованого підтвердження готовності до безпечного використання. У цьому контексті традиційна модель службової підготовки демонструє свої обмеження. Тому оновлений підхід до вогневої підготовки поліцейських може включати:

- перевірку теоретичної обізнаності (правові підстави, правила та порядок застосування зброї);
- практичні навички володіння зброєю (точність, швидкість, безпека);
- тестування в умовах, наближених до реальних ситуацій;
- формалізовану процедуру оцінювання і фіксації результатів.

Саме тому доцільним є введення категорії «вогнева компетентність» – як комплексного показника, що поєднує знання, навички, стресостійкість і правову усвідомленість у поводженні зі зброєю. Це поняття відображає не просто завершення курсу, а підтверджену готовність діяти в реальній ситуації, може стати практичним інструментом для підвищення стандартів службової підготовки в системі МВС.

Отже, з огляду на проведений аналіз навчальних програм, наукових підходів і практики службової вогневої підготовки, а також беручи до уваги окремі елементи зарубіжних моделей, пропонується внесення таких уточнень до наказу № 50:

1. Увести підпункт «Сертифікація компетентності працівників у частині роботи з нетиповими зразками озброєння», що встановлює правову основу для проведення процедур офіційного підтвердження професійної готовності.

2. Закріпити процедуру проведення сертифікації: порядок подання заяви, склад комісії, складники оцінювання (теорія, практика, тактичний сценарій), критерії оцінювання, термін дії сертифіката та підстави для його призупинення/анулювання.

3. Передбачити внесення результатів сертифікації до централізованого електронного реєстру службової підготовки Міністерства внутрішніх справ (ID запису, ПІБ особи, що пройшла сертифікацію, підрозділ, модуль/тип озброєння, рівень сертифікації, дата видачі сертифіката, дата закінчення строку дії сертифіката, обмеження/умови, ПІБ особи, яка внесла запис).

4. Визначити в наказі № 50 поняття «вогнева компетентність» та встановити її рівні: F1, F2, A. Для кожного рівня зазначити обов'язкові складники оцінювання, критерії допуску та строк дії сертифіката.

Пропонуємо таку структуру рівнів:

– F1 – дозвіл на використання зброї під наглядом. Базова ознайомча кваліфікація; допуск до використання нетипового озброєння лише під наглядом інструктора або працівника з рівнем компетентності F2. Оцінювання: письмовий тест (мінімум 70% правильних відповідей) + практична вправа відповідно до затвердженого переліку контрольних вправ. Термін дії: 12 місяців (із правом продовження після додаткового тренінгу);

– F2 – повна кваліфікація для самостійного використання зброї. Повна оперативна кваліфікація для самостійного поводження та застосування, яка включає модуль теорії (правові підстави застосування та використання, ризики), практику (встановлені нормативи точності/швидкості), тактичні сценарії, тест правових знань (мінімум 85% правильних відповідей). Оцінювання: комплексний іспит. Термін дії: 12 місяців, з обов'язковим щорічним підтвердженням або переатестацією;

– A – зброяр / технічна кваліфікація. Спеціалізована кваліфікація для осіб, відповідальних за технічне обслуговування, ремонт і підготовку інших зброярів. Включає технічний і методичний іспит. Термін дії: 36 місяців, з вимогою постійного підвищення кваліфікації.

Окрім того, з огляду на виявлені розбіжності між академічною підготовкою здобувачів вищої освіти й ак-

туальними службово-бойовими потребами, доцільно передбачити можливість коригування робочих програм закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС:

– збільшення загальної кількості годин для освітньої компоненти «Вогнева підготовка» з метою забезпечення формування професійних компетентностей щодо володіння нетиповими зразками озброєння;

– уведення додаткового модуля з освоєння сучасних західних зразків стрілецької зброї та засобів протидії безпілотним літальним апаратам (включно з роботою із сучасними оптичними прицілами), що забезпечить практичну готовність випускників до служби в підрозділах, забезпечених відповідними зразками озброєння з одночасним відображенням цих модулів у внутрішніх робочих програмах закладів вищої освіти та типових навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти.

Висновки. Проведене дослідження показало, що розвиток системи вогневої підготовки поліцейських в Україні потребує переходу від навчально-методичної моделі до комплексного підходу, орієнтованого на оцінку їхньої професійної компетентності. Такий підхід забезпечує не лише належний рівень теоретичної обізнаності, а й підтвердження практичної готовності до безпечного

та правомірного застосування зброї в умовах підвищеного ризику.

Порівняльний аналіз зарубіжних правоохоронних систем (зокрема, Великої Британії та США) свідчить про ефективність формалізованих процедур сертифікації, що передбачають обов'язкову фіксацію результатів кваліфікаційних випробувань, визначення рівнів професійної готовності та системний контроль за підтриманням вогневої майстерності персоналу.

З огляду на це вдосконалення національної системи вогневої підготовки має здійснюватися через внесення змін до наказу МВС від 26 січня 2016 р. № 50. У якому варто передбачити окремий підрозділ, присвячений сертифікації вогневої компетентності, із визначенням рівнів кваліфікації, строків дії сертифікатів, процедур перевірки та порядку фіксації результатів у централізованому електронному реєстрі. Такий підхід сприятиме підвищенню рівня професійної готовності працівників поліції, мінімізації ризиків під час поводження з новими типами озброєння та гармонізації національних стандартів підготовки із практиками держав-партнерів.

Подальші наукові розвідки можуть бути спрямовані на розроблення методики оцінювання рівнів вогневої компетентності й інтеграцію електронних систем фіксації результатів підготовки в єдиних відомчих реєстрах.

Список використаних джерел

1. Наточій А. Д., Болгаренко В. М. Вогнева підготовка та формування професійних якостей у майбутніх офіцерів: взаємозв'язок та взаємозалежність. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. Вип. 3. С. 374–378. DOI: 10.24144/2788-6018.2024.03.64
2. Поливанок В. Д., Бодирев Д. А., Завістовський О. Д. Правові та методичні основи організації вогневої та фізичної підготовки працівників територіальних органів Національної поліції України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ* : науковий журнал. 2021. Спеціальний випуск. № 2 (116). С. 672–676.
3. Толкачов С. М., Пустовий Ю. Ю., Хара С. Д. Вогнева підготовка – складова професійної підготовки майбутніх офіцерів поліції. *Підготовка правоохоронців у системі МВС України в умовах воєнного стану* : збірник наукових праць, м. Харків, 26 травня 2022 р. ; МВС України, Харківський національний університет внутрішніх справ, кафедра тактичної та спеціально фізичної підготовки факультету № 3; Науковий парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС, 2022. С. 261–262.
4. Ульянов О. І., Конев О. Ю. Теоретико-методологічні засади вдосконалення викладання вогневої підготовки у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 3. С. 191–194. DOI: 10.32850/sulj.2019.3-46
5. Українські поліцейські отримали стрілецьку зброю від колег із Маямі. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3748777-policia-maami-peredala-ukrainskim-pravoohoroncam-strilecku-zbrou.html>
6. Уперше в історії конфісковану у США стрілецьку зброю передано в іншу країну – в Україну. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/240177.html
7. Ukrainians declared 2500 weapons – National Police. URL: <https://unn.ua/en/news/ukrainians-declared-2500-weapons-national-police>
8. Nearly 140 new models of weapons and military equipment were authorized for operational use in July. URL: <https://mod.gov.ua/en/news/nearly-140-new-models-of-weapons-and-military-equipment-were-authorized-for-operational-use-in-july>
9. Основи вогневої підготовки : робоча програма навчальної дисципліни першого (бакалаврського) рівня освіти 262 Правоохоронна діяльність. Дніпро : ДДУВС, 2024. URL: <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/zyod/nmm-s-b-262/o/20.pdf>
10. Стрілецька зброя та вогнева підготовка: програма навчальної дисципліни першого (бакалаврського) рівня освіти 081 Право. Харків : НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2022. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/ok1.1.25.pnd_strileczka-zbroya-ta-vogneva-pidgotovka.pdf
11. Вогнева підготовка : робоча програма навчальної дисципліни першого (бакалаврського) рівня освіти 081 Право. Київ : НАВС, 2024. URL: https://okop.navs.edu.ua/assets/files/akr_bak_pravo/2022/vk06_1_2022_rp.pdf
12. “Skills that save lives”: EUAM Ukraine provides training on tactical medicine for the National Police. URL: <https://www.euam-ukraine.eu/news/skills-that-save-lives-euam-ukraine-provides-training-on-tactical-medicine-for-the-national-police/>
13. Bilateral security agreement between Ukraine and the United States of America. URL: <https://www.president.gov.ua/en/news/dvostoronnya-bezpekova-ugoda-mizh-ukrayinoyu-ta-spoluchenimi-91501>
14. How a lack of ammo made the swap from Kalashnikovs to M4 carbines a headache for Ukraine’s special operators. URL: <https://www.businessinsider.com/upgrading-soviet-era-kalashnikovs-for-american-m4s-hard-for-ukrainians-2025-3>
15. Two U.S. Agencies conducted training for the Ukrainian Interior Ministry on the use of Western weapons. URL: <https://military.com/en/news/two-u-s-agencies-conducted-training-for-the-ukrainian-interior-ministry-on-the-use-of-western-weapons/>
16. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ від 26.01.2016 р. № 50. *Офіційний вісник України*. 2016. № 22. Ст. 861.

17. Information about how to become an authorised firearms officer. URL: <https://www.met.police.uk/foi-ai/metropolitan-police/d/november-2022/information-authorized-firearms-officer/>
18. Authorised firearms officer. URL: <https://www.met.police.uk/police-forces/metropolitan-police/areas/c/careers/police-officer-roles/police-constable/overview/roles-and-opportunities/authorised-firearms-officer/>
19. Policy № 604 “Firearms, Less-Lethal Weapons and Ammunition”. Policy and Procedure Manual of the Office of the Director of Police. *The University of Texas System Police*. Austin, TX, 2024. 27 p.
20. Own of Shirley, Indiana code of ordinances. URL: https://codelibrary.amlegal.com/codes/shirley/latest/shirley_in/0-0-0-1
21. Вогнева підготовка : робоча програма навчальної дисципліни першого (бакалаврського) рівня освіти К9 Правоохоронна діяльність. Кропивницький : ДонДУВС, 2025. URL: <https://surl.li/yvrhei>

References

1. Natocii, A. D., & Bolharenko, V. M. (2024). Vohneva pidhotovka ta formuvannia profesiinykh yakosti u maibutnikh ofitseriv: vzaiemozviazok ta vzaiemozalezhnist [Fire training and the formation of professional qualities in future police officers: interrelation and interdependence]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo – Analytical and Comparative Jurisprudence*, (3), 374–378. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.64> [in Ukrainian]
2. Polyvaniuk, V. D., Bodyriev, D. A., & Zavistovskyi, O. D. (2021). Pravovi ta metodychni osnovy orhanizatsii vohnevoi ta fizychnoi pidhotovky pratsivnykiv terytorialnykh orhaniv Natsionalnoi politsii Ukrainy [Legal and methodological foundations for organizing firearms and physical training of territorial units of the National Police of Ukraine]. *Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 2 (116), 672–676 [in Ukrainian].
3. Tolkachov, S. M., Pustovyi, Yu. Yu., & Khara, S. D. (2022). Vohneva pidhotovka – skladova profesiinoi pidhotovky maibutnikh ofitseriv politsii [Fire training as a component of professional training of future police officers]. In *Pidgotovka pravookhorontsiv v systemi MVS Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Training of law enforcement officers in the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine under martial law]: Collection of scientific papers* (pp. 261–262). Kharkiv: Kharkiv National University of Internal Affairs [in Ukrainian].
4. Ulyanov, O. I., & Konev, O. Yu. (2019). Teoretyko-metodolohichni zasady udoskonalennia vykladannia vohnevoi pidhotovky u vyshchyykh navchalnykh zakladakh zi spetsyfichnymy umovamy navchannia [Theoretical and methodological principles for improving firearms training in higher education institutions with specific conditions of study]. *Pivdenoukrainskyi pravnychi chasopys – Southern Ukrainian Law Journal*, (3), 191–194. <https://doi.org/10.32850/sulj.2019.3-46> [in Ukrainian].
5. Ukrainian police officers received firearms from colleagues in Miami. (2024, July 22). *Ukrinform News Agency*. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3748777-policia-maami-peredala-ukrainskim-pravoohoroncam-strilecku-zbrou.html> [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024). Vpershe v istorii konfiskovanu v SSHA striletsku zbroyu peredano v Ukrainu [For the first time in history, confiscated firearms from the U.S. were transferred to Ukraine]. Retrieved from https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/240177.html [in Ukrainian].
7. Ukrainians declared 2 500 weapons – National Police. (2024). Ukrainian National News (UNN). Retrieved from <https://unn.ua/en/news/ukrainians-declared-2500-weapons-national-police> [in English].
8. Ministry of Defence of Ukraine. (2024, July). Nearly 140 new models of weapons and military equipment were authorized for operational use in July. Retrieved from <https://mod.gov.ua/en/news/nearly-140-new-models-of-weapons-and-military-equipment-were-authorized-for-operational-use-in-july> [in English].
9. Dnipro State University of Internal Affairs. (2024). Osnovy vohnevoi pidhotovky: robcha prohrama navchalnoi dystsypliny [Fundamentals of Firearms Training: Course Syllabus]. Retrieved from <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/zyod/nmm-s-b-262/o/20.pdf> [in Ukrainian].
10. Yaroslav Mudryi National Law University. (2022). Striletska zbroya ta vohneva pidhotovka: prohrama navchalnoi dystsypliny [Firearms and Fire Training: Course Program]. Retrieved from https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/okl.1.25.pnd_strileczka-zbroya-ta-vogneva-pidgotovka.pdf [in Ukrainian].
11. National Academy of Internal Affairs. (2024). Vohneva pidhotovka: robcha prohrama navchalnoi dystsypliny [Fire Training: Course Program]. Retrieved from https://okop.navs.edu.ua/assets/files/akr_bak_pravo/2022/vk06_1_2022_rp.pdf [in Ukrainian].
12. EUAM Ukraine. (2024). “Skills that save lives”: EUAM Ukraine provides training on tactical medicine for the National Police. Retrieved from <https://www.euam-ukraine.eu/news/skills-that-save-lives-euam-ukraine-provides-training-on-tactical-medicine-for-the-national-police/> [in English].
13. Office of the President of Ukraine. (2024). Bilateral security agreement between Ukraine and the United States of America. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/en/news/dvostoronnya-bezpekova-ugoda-mizh-ukrayinoyu-ta-spoluchenimi-91501> [in English].
14. Business Insider. (2025, March). How a lack of ammo made the swap from Kalashnikovs to M4 carbines a headache for Ukraine’s special operators. Retrieved from <https://www.businessinsider.com/upgrading-soviet-era-kalashnikovs-for-american-m4s-hard-for-ukrainians-2025-3> [in English].
15. Military Media. (2024). Two U.S. agencies conducted training for the Ukrainian Interior Ministry on the use of Western weapons. Retrieved from <https://military.com/en/news/two-u-s-agencies-conducted-training-for-the-ukrainian-interior-ministry-on-the-use-of-western-weapons/> [in English].
16. Ministry of Internal Affairs of Ukraine. (2016). Pro zatverdzhennia Polozhennia pro orhanizatsiiu sluzhbovoi pidhotovky pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy [On approval of the Regulation on the organization of service training for National Police officers] (Order № 50 of January 26, 2016). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine*, (22), 42 [in Ukrainian].
17. Metropolitan Police Service. (2022, November). Information about how to become an authorised firearms officer. Retrieved from <https://www.met.police.uk/foi-ai/metropolitan-police/d/november-2022/information-authorized-firearms-officer/> [in English].

18. Metropolitan Police Service. (2024). Authorised firearms officer – roles and opportunities. Retrieved from <https://www.met.police.uk/police-forces/metropolitan-police/areas/c/careers/police-officer-roles/police-constable/overview/roles-and-opportunities/authorised-firearms-officer/> [in English].

19. University of Texas System Police. (2024). Policy No. 604: Firearms, Less-Lethal Weapons and Ammunition – Policy and Procedure Manual of the Office of the Director of Police. Austin, TX: University of Texas System Police [in English].

20. Town of Shirley, Indiana. (2016). Code of Ordinances § 33.59–33.60 (Firearms Training and Certification). Retrieved from https://codelibrary.amlegal.com/codes/shirley/latest/shirley_in/0-0-0-1 [in English].

21. Donetsk State University of Internal Affairs. (2025). Vohneva pidhotovka: robcha prohrama navchalnoi dystsypliny [Fire Training: Course Program]. Retrieved from <https://surl.li/yvrhei> [in Ukrainian].

Kryvonos Maksym,

Candidate of Law, Associate Professor,

Head of the Department of Fire Training,

Educational and Scientific Institute for Training Specialists for Criminal Police Units named after E.O. Didorenko
(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5252-0663>

Musiichuk Volodymyr,

Senior Lecturer at the Department of Fire Training,

Educational and Scientific Institute for Training Specialists for Criminal Police Units named after E.O. Didorenko
(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-9744-1965>

Skrypka Oleksandr,

Senior Lecturer at the Department of Fire Training,

Educational and Scientific Institute for Training Specialists for Criminal Police Units named after E.O. Didorenko
(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0791-3809>

FIRE TRAINING FOR POLICE OFFICERS: CURRENT CHALLENGES AND TOOLS FOR IMPROVING PROFESSIONAL READINESS

The article examines the current issues of firearms training for employees of the National Police of Ukraine in the context of the introduction of new weapons and changes in the operational environment. The relevance of the topic is determined by the need to adapt the National Police's training system to the changed operational conditions and modern technical requirements. An analysis of the current regulatory framework has been carried out, primarily the order of the Ministry of Internal Affairs "On Approval of the Regulations on the Training of Police Officers" dated January 26, 2016, № 50. It was found that the document defines the general principles of training, but does not contain provisions on retraining personnel for new types of weapons, certification of acquired skills, and criteria for professional readiness.

A comparative analysis of foreign models (Great Britain, USA) revealed their common features: multi-level training, periodic qualification checks, and centralized recording of results in departmental databases. The British system is based on the gradual improvement of the qualifications of armed officers, which guarantees controlled access to tasks of varying levels of risk. The American model provides for a clear certification procedure that includes regular shooting qualification tests, a written safety exam, and official documentation of results.

Based on the analysis, the need to introduce the concept of "firearms competence" into Ukrainian law enforcement practice has been substantiated, which determines the level of readiness of a police officer to use weapons lawfully, safely, and effectively. It is proposed to amend the order of the Ministry of Internal Affairs "On Approval of the Regulations on the Professional Training of Police Officers" dated January 26, 2016, № 50, supplementing it with provisions on the certification of firearms competence, the definition of its levels (F1 – F2 – A), and verification procedures. The implementation of such changes will contribute to the creation of a comprehensive system of professional assessment and increase the level of safety and legal responsibility in the activities of the National Police of Ukraine.

Key words: *firearms training, firearms proficiency, certification, professional readiness, National Police.*

Надіслано до редколегії 17.11.2025
Рекомендовано до публікації 11.12.2025
Опубліковано 29.12.2025